

Reforçant la formació contra la leishmaniosi visceral a Uganda

La UdL coopera en la fabricació de paranys per a insectes i activitats didàctiques

La conscienciació i formació de les comunitats locals sobre la [leishmaniosi visceral](#) [

<https://www.paho.org/es/temas/leishmaniasis/leishmaniasis-visceral>] (LV) és ara l'eix principal d'un projecte de cooperació a la República d'Uganda en què participa la Universitat de Lleida (UdL), amb l'objectiu d'acabar amb la segona malaltia parasitària més prevalent després de la malària. La professora del departament de Ciència Animal de la UdL Diana Gassó ha participat en els tallers per explicar a la població com fabricar trampes i en les activitats didàctiques per a infants, mentre ha continuat amb la recollida de mostres biològiques. En la campanya d'enguany, amb finançament entre altres de la unitat de Cooperació i Solidaritat de la UdL, també s'han repartit 500 mosquiteres donades per l'hospital Germans Trias i Pujol de Badalona.

El projecte compta amb les Universitats de Makerere (Uganda), Lleida, Barcelona i Autònoma de Madrid (UAM), així com l'Associació Andorrana de Cooperació Veterinària a l'Àfrica de l'Est Daktari, i està alineat amb l'estratègia de l'Organització Mundial de la Salut (OMS) per acabar amb la Leishmaniosi visceral el 2030. "És una malaltia tropical desatesa que afecta al 5% de l'empobrida població de la zona; condicionada per les dificultats d'accés, la falta d'infraestructures i els conflictes interètnics", explica Gassó. Afecta principalment les comunitats pastorals i nòmades. La darrera campanya de treball a la regió de Karamoja, al nord-est del país a la frontera amb Sudan del Sud i Kenya, s'ha centrat en "formar i empoderar les comunitats locals", afegeix la professora de la UdL.

La LV la contagien uns insectes anomenats [flebòtoms](https://ca.wikipedia.org/wiki/Flebotomins) [<https://ca.wikipedia.org/wiki/Flebotomins>], que actuen com a vectors de transmissió al xuclar la sang de mamífers infectats per protozous paràsits del gènere [Leishmania](https://ca.wikipedia.org/wiki/Leishmania) [<https://ca.wikipedia.org/wiki/Leishmania>]. Per això, un dels eixos del projecte és ensenyar la població a fabricar paranys de baix cost per a capturar-los ([DIY Flebocollect](#) [<https://www.instagram.com/reel/DQ5dbQ8AvZp/>]) i enfortir la vigilància entomològica local. Són trampes de llum que es fan amb materials reciclats: envasos de cartó impermeabilitzat (brics), el ventilador d'un ordinador antic i un llum LED, connectats a la bateria d'una motocicleta. "Tot plegat té un cost d'uns 25 euros, quan un parany CDC per a insectes oscil·la entre els 400 i els 600€", destaca Diana Gassó.

Els tallers per aprendre a fer trampes s'han fet a les localitats de Moroto i Amudat. A les sessions amb líders

comunitaris, membres de les forces de seguretat (polícies i militars), educadors i personal sanitari (tècnics de salut, infermeres i metges) també els han explicat la situació epidemiològica de la leishmaniosis visceral a la zona i els avanços de la recerca.

L'altre eix de la campanya d'enguany han estat les activitats didàctiques per a infants mitjançant una maleta educativa amb titelles dissenyades per nenes i nens alumnes de l'escola d'art Vapor Nou de Barcelona, jocs de cartes sobre el cicle del paràsit i un conte adaptat al context local sobre el cicle de la LV, entre altres eines. Les fites són explicar que la malaltia es transmet per la picada del flebòtom, què és un flebòtom i on viu, i quines mesures de prevenció poden aplicar les famílies.

La professora de la UdL també participa en l'anàlisi de les espècies de flebòtoms presents a la zona, el seu règim alimentari (*bloodmeal*) i la presència d'ADN de *Leishmania* en les femelles capturades. Enguany han incrementat el nombre de mostrejos en zones no estudiades anteriorment, amb l'ajuda dels líders locals.

Trampes de baix cost / Foto: Rosa Gálvez (UAM)

NOTÍCIES

RELACIONADES:

La UdL, en la lluita de l'OMS contra la Leishmaniosi visceral [<https://www.udl.cat/ca/serveis/oficina/Noticies/The-UdL-joins-the-WHOs-fight-against-visceral-leishmaniasis/>]